

OCENJEVANJE Z UPORABO RUBRIK

Oddelek za izobraževanje in študij UM

September, 2022

KAZALO VSEBINE

UVOD	2
Zgradba in tipi rubrike	2
Prednosti in izzivi uporabe rubrik.....	3
Koraki priprave rubrike.....	4
PRIMERI RUBRIK	5
Primer rubrike za ocenjevanje eseja	6
Primer rubrike za ocenjevanje študije primera	7
Primer rubrike za ocenjevanje skupinske ustne predstavitve.....	7
Primer rubrike za ocenjevanje raziskovalnega poročila	8
Primer rubrike za ocenjevanje sodelovanja pri skupinskem delu	9
Primer rubrike za ocenjevanje konceptualne mape	10
ŠABLONA RUBRIKE	11
Uporaba šablone	11
Priprava rubrik v učnem e-okolju Moodle.....	13
VIRI	14

UVOD

Rubrika (angl. *rubrics*) je strategija ocenjevanja, ki podrobno predstavi oz. opiše pričakovanja glede izdelka oz. dela, ki se ga vrednoti. Rubrike so vsestransko uporabno ocenjevalno orodje, ki ga lahko uporabimo za vrednotenje in podajanje povratnih informacij za različne tipe nalog (npr. ustne predstavitve, praktični izdelki, projektno delo, pisne naloge).

Uporaba rubrik predstavlja razmeroma hiter način zbiranja informacij o študijskem napredku in omogoča sistematično in strukturirano nudenje povratnih informacij študentom. Na osnovi takšnega izhodišča se rubrike pogosto uporabljajo v okviru formativnega spremljanja študentov. Rubrika (tudi ocenjevalna shema) predstavlja obrazec z analitičnimi opisnimi kriteriji, ki se raztezajo na določenem kontinuumu napredka. Z uporabo rubrik preverimo ali ocenimo znanje in spretnosti, ki izhajajo iz učnih ciljev. Za doseg tega vanjo vključimo opisnike (deskriptorje) – konkretne opise, na kakšen način mora biti kriterijem zadoščeno za vsako oceno (Rutar Ilc, 2003).

Zgradba in tipi rubrike

V okviru rubrike so opredeljeni:

- 1) **Kriteriji (tudi merila, dimenzije):** različni vidiki naloge (znanje, veščina, vedenje), ki se opazujejo in ocenjujejo (npr. razvoj osrednje teze; uporaba praktičnih primerov; pravopis; uporabljena literatura).
- 2) **Ravni/Nivoji uspešnosti:** lestvica uspešnosti z oznakami, s pomočjo katere se ovrednoti vidik in število točk. Najpogostejše so rubrike s tremi nivoji. Obstajajo tudi bolj kompleksne rubrike, v katerih se lestvice in točke za vrednotenje med kriteriji, ki jih ocenjujemo, razlikujejo (npr. Kriterij 1 ocenjujemo na štirih nivojih, Kriterij 2 pa na treh nivojih, pri tem pa se število točk lahko razlikuje). Za to se odločimo v primeru, ko je nek vidik naloge (kriterij) bolj pomemben kot drugi (npr. kakovost predstavljenih primerov je bolj pomembna od dolžine besedila).
- 3) **Deskriptorji:** značilnosti, ki sestavljajo opis posameznega nivoja uspešnosti (npr. primeri so raznoliki in prepričljivi; trditve temeljijo na dokazih).

Rubrika je običajno pripravljena v obliki **tabele**, kot jo vidimo spodaj. V levem stolpcu so nanizani kriteriji, preostali stolpci pa vključujejo pripadajoče opise vseh možnih nivojev. Odvisno od preferenc so nivoji razporejeni padajoče ali naraščajoče glede na število točk.

Kriterij	Nivo uspešnosti 1 (1 točka)	Nivo uspešnosti 2 (2 točki)	Nivo uspešnosti 3 (3 točke)
Kriterij 1	Opis z deskriptorji , po katerih se jasno prepozna doseganje prvega nivoja kriterija 1
Kriterij 2
Kriterij 3

Obstajata dva temeljna tipa rubrik:

- a) **Analitične rubrike:** Opredeljujejo vsaj dva kriterija, ki se ocenjujeta nivojsko, pri čemer se za vsak kriterij podelijo ločene točke glede na nivo, ki je z izdelkom dosežen (npr. točke za »strukturo izdelka« in točke za »razvoj vsebine«). Skupna ocena je seštevek pridobljenih točk

po posameznih kriterijih. Prednosti analitičnih rubrik so v podrobnejših povratnih informacijah. Ker so bolj konkretizirane omogočajo konsistentno ocenjevanje. Slabost uporabe analitične rubrike je predvsem v večjem časovnem vložku. Tovrstne rubrike se uporabijo pri ocenjevanju, kjer je treba podati podrobnejše povratne informacije.

- b) **Holistične rubrike:** Izdelek oziroma naloga se oceni celostno (vsi kriteriji naloge so ocenjeni hkrati oz. skupaj in ne ločeno kot pri analitični rubriki). V primerjavi z analitičnimi rubrikami, je ocenjevanje s holistično rubriko hitrejše, s takojšnjo skupno oceno podajo hiter vpogled v kakovost opravljene naloge. Holistične rubrike so uporabne za večje skupine študentov. Ključna slabost uporabe holističnih rubrik je v pomanjkanju podrobnosti. Posledično so manj diagnostične v primerjavi z analitičnimi rubrikami, ki se napram holističnim namensko osredotočajo na obravnavo različnih vidikov naloge. Prav tako je lahko zahtevno podati skupno oceno izdelka. Tovrstne rubrike se uporabijo v primeru, ko je eno merilo primerno za presojo kakovosti opravljene naloge.

Prednosti in izzivi uporabe rubrik

Skrbno zasnovane rubrike prinašajo številne koristi. Ključne prednosti za ocenjevalce so:

- Prihrani se čas, saj so sestavni del rubrik že vnaprej nastavljeni opisi doseganja posameznih nivojev kriterija, ki že predstavljajo širše komentarje na izdelek oz. izbran vidik le-tega.
- Zagotovljena je večja konsistentnost pri vrednotenju.
- Zmanjšana je možnost negotovosti, ki lahko spremlja ocenjevanje.
- Zaradi podrobnih informacij, ki jih rubrika podaja o izdelku oz. dodeljeni oceni, je manjša verjetnost iskanja možnosti vpogledov oz. vprašanj po dodatnih pojasnilih v zvezi z oceno s strani študentov.

Poleg koristi, ki jih rubrike imajo za učitelje, so številne koristi v uporabi rubrik tudi za študente:

- Jasnejša pričakovanja in standardi glede priprave izdelkov oz. opravljanja naloge.
- Rubrike skozi podrobne opise doseženih nivojev posredno ponujajo bogato povratno informacijo za študenta.
- Študenti lahko z uporabo rubrik ovrednotijo lasten izdelek (samoocenjevanje), s čimer lahko sami odkrijejo priložnosti za izboljšave.
- Omogočajo spremljanje napredka (večkratno vrednotenje izdelka).
- Omogočajo priložnost za hitrejšo prepoznavanje šibkejših področij dela in posledično ciljno usmerjanje pri premagovanju teh težav (npr. določen vidik izdelka in njemu sorodni vidiki so nižje vrednoteni, zato tem študent posveti več pozornosti).
- Glede na dano rubriko lahko izvajalec poda primere izdelkov (zglede, izdelki študentov preteklih generacij), ki ustrezajo različnim nivojem uspešnosti, kar študentom služi v podporo pri prepoznavanju pričakovanj.

Rubrike niso v vsaki situaciji najprimernejša izbira. Uporaba rubrik prinaša v določenih primerih tudi izzive:

- Pred odločitvijo za uporabo rubrik je treba premisliti o ustreznosti oz. smiselnosti uporabe na izbranem študijskem področju, pri konkretni študijski vsebini (v skladu z učnimi izidi). Priprava rubrike je časovno in tudi vsebinsko zahtevna naloga (npr. izbor vseh kriterijev, ki jih izvajalec želi opazovati, in nato uspešna opredelitev vseh nivojev uspešnosti s priključenimi

opredelitvami). Izvajalec lahko šele pri ocenjevanju z rubrikami ugotovi, da ni vključil vseh kriterijev, ki so potrebni. Gre za situacijo, ki jo lahko izvajalec izkoristi kot priložnost za izboljšanje rubrike v prihodnje. V pomoč pri opredelitvi kriterijev je lahko izvajalcu primer preteklega izdelka, pri čemer bo iz opazovanja lažje razbral vse kriterije, ki ga zanimajo.

- Rubrike so dober vir informacij za študentke in študente o tem, kakšna so pričakovanja v zvezi z ocenjevanim izdelkom, vendar to lahko omeji ustvarjalnost študentov. Študenti se bodo namreč preveč osredotočili na to, kaj narekuje rubrika oz. opis nivoja uspešnosti, ki ga želijo doseči. V izogib temu oz. za močnejšo spodbudo ustvarjalnemu delu je treba preudarno pristopiti k pripravi navodil za aktivnost, ki naj usmerjajo študente k razmišljanju izven okvirjev in razvijanju lastnih idej.
- Veliko kriterijev lahko povzroči občutek anksioznosti pri pripravi naloge, saj bodo na osnovi večjega števila kriterijev domnevali, da je naloga izjemno kompleksna.
- V pripravo rubrike spada tudi korak preizkušanja in nenehne nadgradnje preden je le-ta uporabna v pedagoški praksi. Smiselno je, da se izvajalec posvetuje s kolegi z istega študijskega področja.

Koraki priprave rubrike

V spodnji shemi je predstavljeno, kako načrtovati **analitično rubriko** v šestih korakih.

Opis korakov priprave analitične rubrike

1. Določite, kaj želite ocenjevati (izdelek, pisna naloga).

2. Določite, katere značilnosti izdelka boste ocenjevali (kriteriji). V odvisnosti od kompleksnosti izdelka oz. naloge, lahko število kriterijev variira. Kriteriji naj bodo čim bolj jasni. Priporočamo, da za lažje razumevanje in uporabo pri načrtovanju rubrik sodelujejo tudi študenti. S tem jim omogočite, da se vnaprej seznanijo s kriteriji, jih usvojijo in razumejo, kar jim bo pomagalo pri ustvarjanju izdelka in tudi pri razumevanju povratnih informacij. Pri določitvi kriterijev si lahko pomagata z [Enotno ocenjevalno lestvico na UM](#).

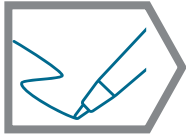

3. Določite nivoje uspešnosti (priporočeno 3; 4 ali 6). V virih lahko zasledimo priporočilo za uporabo sodega števila nivojev, saj se v primeru lihega števila v primeru trenutne neodločenosti pogosto poslužujemo »sredinske« vrednosti.

Nivoji uspešnosti se točkujejo, pogosto pa se jih opiše še s kratkimi opisniki, ki naj bodo jasni in konkretni:

1. *Nezadostno – zadostno – zadovoljivo – odlično*
2. *Podpovprečno – povprečno – nadpovprečno*
3. *Potrebuje izboljšave – zadovoljivo – dobro – izpopolnjeno*
4. *Minimalno – zadostno – povprečno – odlično*
5. *Ne izpolnjuje pričakovanj – izpolnjuje pričakovanja – presega pričakovanja*
6. *Potrebuje izboljšave – napredno – kompetentno*

Priporočljivo je, da se pri točkovanju najnižje ovrednoten nivo oceni z 0 točkami (0 točk smiselno odraža nedoseganje minimalnih zahtev). Po potrebi prilagodite točke nivojev kriterijev, s čimer zagotovite, da imajo najpomembnejši kriteriji tudi največji vpliv na skupno oceno.

4. Opišite vsak nivo uspešnosti kriterijev (polnjenje celic). Smiselno je pričeti z opisom najvišje ovrednotenega nivoja in nato najnižje ovrednotenega primera. Nato ustrezno zastavite vse srednje nivoje. Učinkovito vodilo pri pripravi opisov nivojev je, da se opisi med seboj izključujejo. Opisati več kot tri ravni kakovosti doseganja oz. izpolnjevanja posameznega nivoja kriterija v nedvomnem jeziku je lahko težko. Opisi nivojev naj bodo takšni, da je med njimi dobro zaznavna razlika, s čimer bo vrednotenje hitrejše in čim bolj konsistentno.

5. Preizkusite rubriko na primeru (npr. izdelek študenta iz pretekle generacije, zgled oddane naloge). Rubriko lahko delite s kolegom, ki lahko nanjo poda povratne informacije in predloge izboljšav.

6. Rubriko izboljšajte (npr. v skladu s predlogi kolega).

Koraki priprave **holistične rubrike** so podobni zgornjim, vendar se v tem primeru ne opisujejo posamezni kriteriji in pripadajoči nivoji uspešnosti ločeno, ampak se podrobneje opišejo nivoji uspešnosti skupne ocene, ki odraža celovito oceno naloge. Holistične rubrike so zato hitrejše za pripravo, vendar pri uporabi ne ponujajo možnosti podrobnejše analize izdelkov in posledično vpogleda v povratne informacije, ki temelji na podrobnostih (opravljeno nalogo ovrednotijo kot celoto).

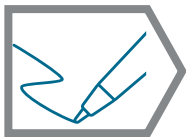
Opis korakov priprave holistične rubrike

1. Identificirajte znanje in veščine, ki jih študent naj izkazuje v okviru naloge (npr. pri pisnem izdelku se ocenjujejo jasnost izražanja, organizacija besedila in pravopis).

2. Določite nivoje uspešnosti za opravljeno nalogo kot celoto in le-te ovrednotite z oceno. Ker gre za oceno izdelka oz. opravljene naloge kot celote, se je smiselno zgledovati po predlogi enotne ocenjevalne lestvice (negativna, 6 – zadostna, 7 – dobra, 8 in 9 – prav dobra, 10 – odlična).

3. Opišite vsak nivo uspešnosti za opravljeno nalogo (predstavitev nivoja vključuje opise pričakovanih dosežkov v povezavi z znanji in veščinami, ki se v okviru naloge ocenjujejo). Tudi pri holistični rubriki je smiselno pričeti z opisom najvišje ovrednotenega nivoja, nato najnižje ovrednotenega nivoja na skupni lestvici in zaključiti s srednjimi nivoji.

PRIMERI RUBRIK

V nadaljevanju dokumenta so zbrani vzorčni primeri rubrik z različnih študijskih področij in za različne tipe izdelkov oz. nalog. Na podlagi zgledov lahko izvajalci oblikujete svoje rubrike. V vseh primerih je rubrika vizualno podobna **tabeli**, kar je dodaten pozitiven vidik uporabe ocenjevalnega pripomočka, saj tabela prinaša jasno strukturo in preglednost.

Za hitrejše ustvarjanje rubrike je v nadaljevanju dokumenta pripravljena [šablona rubrike](#).

Primer rubrike za ocenjevanje eseja

Prvi primer je analitična rubrika za ocenjevanje pisne naloge tipa esej.

OČENJEVALNA RUBRIKA	Odlično 3 točke	Zadovoljivo 2 točki	Zadostno 1 točka	Nezadostno 0 točk
VSEBINA				
Uvod:	Osrednja teza in odnos do nje sta jasno postavljena.	Teza je jasno zastavljena in kaže smer eseja.	Manj jasna in premalo kreativno zastavljena teza.	Uvod je nepopoln, neprepričljiv ali manjka.
Razvoj ideje:	Zanimiv in preudaren.	Jasen.	Poenostavljen, pomanjkljiv v relevantnosti.	Manjka ali je neprepričljiv.
Podkrepitev s primeri:	Podrobna, točna in prepričljiva.	Zadostna in točna.	Neenakomerna.	Nejasna, netočna ali brez.
Izrazoslovje:	Privlačna in prepričljiva izbira besed.	Primerno nalogi.	Neenakomerno.	Omejeno, monotono ali neprimerno.
Zaključek:	Razširi, povezuje in vključuje dodatne komentarje.	Dojemljiv in primeren.	Povzema navedene informacije.	Manjka, je nepopoln ali neosredotočen.
ORGANIZACIJA				
Ureditev povedi:	Jasno povezane s temo, celovite in z vključenimi prehodi.	Celovite in logične.	Ne razvijajo zastavljene teze, so ozke in nepopolne.	Ni urejenosti.
Ureditev besedila:	Prispeva k učinkovitemu argumentiranju in krepi vsebino.	Kaže jasen načrt.	Neučinkovita ali nekonsistentna.	Naključno.
Povezovanje:	Učinkovito in raznoliko.	Jasno in funkcionalno.	Mehanično.	Odsotno.
STRUKTURA				
Struktura povedi:	Zaključene, raznolike in zanimive.	Zaključene in pravilne.	Raznolikost je prisotna, z nekaj nepravilnostmi.	Pogosto ponavljanje istih elementov ali delov le-teh.

Jezikovna pravilnost:	Brez napak.	Napake so prisotne, vendar v zanemarljivi meri.	Površno pisno izražanje in moteče za branje.	Napake otežujejo razumevanje vsebine.
------------------------------	-------------	---	--	---------------------------------------

Primer rubrike za ocenjevanje študije primera

V nadaljevanju je podan primer analitične rubrike za ocenjevanje **študije primera**.

Kriterij	Točke				Skupaj
	20	15	10	0	
PREPOZNAVANJE	Jasno opredeli ključni problem in povzame rezultat analize.	Prepozna ključne probleme in/ali pomanjkljivo in nejasno povzame rezultat analize.	Manjka opredelitev ključnega problema, vendar je podan povzetek rezultatov analize.	Neustrezna opredelitev problema in izzivov.	20
ANALIZA	Jasno opredeli relevantna dejstva in omejitve ter utemelji pomembne informacije.	Poda ključne relevantna dejstva s pomanjkljivo utemeljitvijo.	Prepozna nekatera relevantna dejstva, vendar neustrezno opredeli pomembnost teh informacij.	Manjkajo informacije in izhodišče za utemeljitev pomembnosti.	20
MOŽNE REŠITVE	Izpostavi vsaj eno možno rešitev in pojasni neustreznost preostalih.	Izpostavi možne rešitve z nekaj pojasnili za neustreznost preostalih.	Predlaga eno možno rešitev brez pojasnila za neustreznost ostalih.	Ne predlaga nobenih možnih rešitev z pojasnili za neustreznost	20
EVALVACIJA REŠITVE IN IMPLEMENTACIJA	Poda vsaj eno rešitev z utemeljitvijo za izbor te rešitve in diskusijo za implementacijo.	Poda vsaj eno rešitev brez utemeljitve za izbor.	Poda splošno in nerealistično rešitev brez utemeljitve.	Brez rešitve ali priporočil za implementacijo.	20
Skupaj:					

Primer rubrike za ocenjevanje skupinske ustne predstavitve

V nadaljevanju je podan primer analitične rubrike z opisnimi kriteriji za vrednotenje **skupinske ustne predstavitve**. Pri vsakem opisnem kriteriju dodajamo primer opisanih dosežkov po nivojih z različnimi opisniki. Opisnih kriterijev je lahko več, kar je odvisno tudi od značilnosti izdelkov, ki jih ocenjujemo.

Opisni kriterij	Dosežek z opisniki		
	Podpovprečno (0 točk)	Povprečno (2 točki)	Nadpovprečno (4 točke)
Vsebina predstavitve			

Ustrezna uporaba spoznanj (npr. vključena pojasnila o razsežnosti pojava so korektna in koristna, vzpostavljene so povezave, objektivni zaključki).	Nepopolne ali neuporabne razlage spoznanj, šibka ali odsotna razlaga interakcij med dimenzijami brez analize (primerjave, sklepanja).	Pojasnila spoznanj so celostna in koristna, vendar vključujejo malo ali nič pojasnila o interakciji posameznih dimenzij, zaključki so oblikovani zgolj delno, bistvo je izpuščeno.	Pojasnila spoznanj so celostna in koristna, nakazujejo na interakcijo posameznih dimenzij, zaključki so ustrezni in objektivni.
Komunikacija			
Jasnost (npr. ustrezna razlaga idej, smiselni uvod in zaključek, ustrezno prehajanje med prosojnicami, strokovno izrazoslovje, dobro odzivanje na vprašanja).	Predstavitvi manjka koherentnost, prosojnice med seboj niso smiselno povezane, uporabljen je žargon.	Predstavitev je koherentna, vendar ji primanjkuje 1 do 2 temeljna dela (npr. zaključek).	Predstavitev je koherentna, z jasnim uvodom, smiselnim prehajanjem med temami, študent uporablja strokovno terminologijo in izraža poglobljeno poznavanje teme.
Samoocenjevanje			
Analiza skupinskih procesov in prispevkov posameznega člana.	Študent ni zmožen refleksije ali komunikacije o poteku skupinskega dela, do slednjega nima nobenega odnosa.	Študent je zmožen le delne refleksije o poteku skupinskega dela (npr. upošteva zgolj lastne želje in potrebe, drugih pa ne).	Študent jasno prepoznava in komunicira o tem, kaj je v skupini delovalo in kaj ne, poišče načine, kako povečati skupinsko učinkovitost v prihodnosti, upošteva interese sebe in drugih.

Primer rubrike za ocenjevanje raziskovalnega poročila

V nadaljevanju je podan primer analitične rubrike za vrednotenje raziskovalnega poročila na študijskem področju psihologije. Avtorica (Anne L. Fay) tega zgleda uporablja za poimenovanje kriterija izraz »dimenzija«. Prav tako je točkovanje kompleksnejše, saj se teža vrednotenja razlikuje med kriteriji. Na tak način se poveča vpliv kriterija, ki je najpomembnejši, na skupno oceno.

Dimenzija	Napredno	Kompetentno	Potrebuje izboljšave			
UVOD	Stališče in izjeme, če obstajajo, so jasno opredeljene. Organizacija argumenta je popolnoma in jasno začrtana in izpeljana.	Stališče je jasno navedeno. Organizacija argumentov je jasna v posameznih? delih ali le delno opisana in večinoma izpeljana.	Stališče je nejasno. Organizacija argumentov manjka, nejasna ali ni dosledno vzdrževana.			
Točke:	5	4	3	2	1	0
RAZISKAVA	Izbrane raziskave so glede na tematiko relevantne. Predstavljene so natančno in celovito (metoda, rezultati, uporaba). Teorija je	Izbrane raziskave so pomembne in podkrepijo trditve. So večinoma točne in celovito predstavljene (pri metodi, rezultatih in uporabi	Izbrane raziskave niso pomembne oz. ne podpirajo vsebine ali so nejasne in nepopolne (komponente manjkajo ali so netočne ali nejasne). Teorija ni aktualna ali			

	relevantna, natančno opisana, vključuje vse ustrezne komponente. Med raziskavami in teorijo so vzpostavljene jasne povezave.	obstajajo nekatere nejasne komponente ali nekatere manjše napake). Teorija je pomembna in natančno opisana, nekatere komponente morda niso prisotne ali pa so nejasne. Povezava med raziskavami in teorijo je večinoma jasna in popolna, ali pa ima nekaj manjših napak.	pa je pomembna samo za nekatere vidike (ni jasno razvita in/ali ima nepravilne ali nepopolne sestavine). Odnos med teorijo in raziskavami je nejasen ali nenatančen, prisotne so večje napake v sklepanju.
Točke:	10 9 8	7 6 5	4 3 2 1 0
ZAKLJUČEK	Zaključek je jasno zastavljen, uporabljene povezave z raziskavami so relevantne. Uporabljeno je temeljito sklepanje.	Zaključek je jasno zastavljen, povezave z raziskavami so večinoma jasne, nekateri vidiki morda niso povezani ali pa so prisotne manjše napake v sklepanju.	Zaključek morda ni jasen, povezave z raziskavami so napačne ali nejasne ali pa gre zgolj za ponovitev ugotovitev brez prisotne ustrezne obrazložitve. Uporabljeno sklepanje ima velike pomanjkljivosti.
Točke:	5 4	3 2	1 0
PISNO SPOROČANJE	Besedilo je koherentno organizirano, z jasno rdečo nitjo. Ni pravopisnih in slovničnih napak. Terminologija je jasno opredeljena. Pisanje je jasno, jedrnato in prepričljivo.	Besedilo je razmeroma dobro organizirano in večini trditev je mogoče enostavno slediti. Obstaja nekaj manjših pravopisnih in slovničnih napak. Vsi termini niso jasno opredeljeni. Pisanje je večinoma jasno, vendar morda primanjkuje jedrnatosti.	Besedilo je slabo organizirano, težko mu je slediti – nima rdeče niti in ne teče logično iz enega dela v drugega. Obstaja več pravopisnih in/ali slovničnih napak. Termini niso opredeljeni ali so slabo opredeljeni. Zapisano nima jasnosti in jedrnatosti.
Točke:	5 4	3 2	1 0

Primer rubrike za ocenjevanje sodelovanja pri skupinskem delu

V nadaljevanju je predstavljen primer holistične rubrike, s katero se vrednoti **študentovo sodelovanje** pri skupinskem delu. Sodelovanje predstavlja aktivno participacijo kot nasprotje pasivnemu spremljanju dogajanja. Prepoznamo ga po učinkovitem aktivnem delu v skupinah, tudi po konstruktivnem spoprijemanju z izzivi v komunikaciji. Sodelovanje se vrednoti na podlagi značilnosti, ki opredeljujejo štiri nivoje uspešnosti.

1. stopnja: Začetnik	2. stopnja: Novinec	3. stopnja: Usposobljen član	4. stopnja: Napreden član
<ul style="list-style-type: none"> Malo ali brez vnaprejšnje priprave. Prepusti drugim, da sooblikujejo načrt dela. 	<ul style="list-style-type: none"> Zmerna priprava vnaprej. Sodeluje pri določanju skupinskih ciljev in načrtu dela. 	<ul style="list-style-type: none"> Dobro priprava vnaprej. Veliko sodeluje pri določanju skupinskih ciljev in načrta dela. 	<ul style="list-style-type: none"> Poleg opisa 3. stopnje še dodatno: <ul style="list-style-type: none"> Črpa ideje ali pomisleke drugih, tudi tistih ki so

<ul style="list-style-type: none"> • Pasivno opazuje in govori malo ali nič. • Odgovarja na vprašanja. • Daje vtis, da si želi biti nekje drugje. • Prisotnost je naključna in nekonsistentna; zamuja brez predhodnega obvestila; pogosta odsotnost. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sodeluje v razpravah in drugim omogoča usmerjanje. • Občasno predstavi nove informacije ali postavlja vprašanja. • Morebitne odsotnosti sporoči in poskrbi za ustrezno nadomeščanje s strani vrstnikov. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktivno sodeluje v razpravi in postavlja vprašanja. • Aktivno posluša druge člane skupine, kaže razumevanje in sprejema različna mnenja, pri čemer preuči in gradi tudi na zamislih drugih. • Se prostovoljno javi za opravljanje nalog in nosi svoj delež odgovornosti pri skupinskem delu. 	<p>povedali malo, s čimer jih dodatno aktivira.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se vrača k odprtim vprašanjem ali idejam, ki potrebujejo več pozornosti. - Usmerja skupino, da sledi zastavljeni poti. - Povzema odločitve skupine in dodelitve opravil med člane.
--	---	--	--

Primer rubrike za ocenjevanje konceptualne mape

Kriterij/Nivo	Vzorno	Dobro	Sprejemljivo	Nesprejemljivo
Širina	Mapa vsebuje pomembne koncepte in opisuje tematiko na več stopnjah.	Mapa večinoma vsebuje najpomembnejše koncepte in opisuje domeno na določenem številu stopenj.	Pomembni koncepti manjkajo in/ali mapa opisuje domeno samo na eni stopnji.	Mapa vsebuje minimalno število konceptov, veliko pomembnih konceptov manjka.
Vdelanost in notranja povezljivost	Vsi koncepti so povezani z drugimi koncepti.	Večina konceptov je povezanih z drugimi koncepti.	Več konceptov je povezanih z drugimi koncepti.	Nekaj konceptov je povezanih z drugimi koncepti.
Uporaba opisnih povezav	Povezave jedrnato in točno opisujejo vse odnose.	Povezave opisujejo odnose in so ustrezne za večino odnosov.	Nekatere povezave so nejasne ali neustrezne.	Povezave so nejasne in izkazujejo nekonsistentne odnose.
Učinkovitost povezav	Vsak tip povezave se jasno razlikuje od ostalih ter dosledno opisuje odnos.	Večina povezav se jasno razlikuje od ostalih. Povezave prispevajo k razlikovanju konceptov.. Povezave izkazujejo raznolike odnose, ki so konsistentno uporabljeni.	Veliko povezav je enoličnih ki konceptov ne razlikujejo dovolj dobro in tudi ne izkazujejo raznolikosti odnosov. Njihova uporaba je nekonsistentna.	Večina povezav je enoličnih ali nejasno opisujejo odnose in se ne razlikujejo od ostalih povezav.
Izgled	Mapa se nahaja na eni A4 strani, ima več jasnih hierarhij z dobro postavitvijo ter podaja zadostno število relevantnih	Mapa se nahaja na eni A4 strani, ima več jasnih hierarhij z dokaj dobro postavitvijo in podaja zadostno število dokaj relevantnih	Mapa se ne nahaja na eni A4 strani, ima nejasne hierarhije s slabo postavitvijo in podaja nekaj dokaj relevantnih	Mapa se ne nahaja na eni A4 strani in je težje berljiva brez hierarhije.

	primerov s povezavami.	primerov s povezavami.	primerov s povezavami.	
Razvoj mape skozi čas (v primeru, da se je mapa ustvarjala postopoma)	Končna mapa izkazuje sprejemljiv kognitivni napredek od začetne mape in izkazuje povečano globino razumevanja domene.	Končna mapa izkazuje nekaj kognitivnega napredka od začetne mape in nekoliko povečano globino razumevanja domene.	Končna mapa izkazuje minimalni kognitivni napredek od začetne mape in manjšo globino razumevanja domene.	Končna mapa ne izkazuje kognitivnega napredka od začetne mape in povečanja razumevanja domene.

Več primerov oz. zbirk najdete na spodnjih povezavah:

- [Rubrike za ocenjevanje različnih vrst predstavitev \(npr. ob posterju\).](#)
- [Ocenjevanje timskega dela z rubriko.](#)
- [Rubrika za vrednotenje PowerPoint predstavitev.](#)
- [Banka rubrik.](#)

ŠABLONA RUBRIKE

Za hitrejšo pripravo rubrike vam je v nadaljevanju v pomoč šablona. Word različico za lažje urejanje si lahko prenesete s spletne strani didakt.um.si > [Iskalnik gradiv](#) > Preverjanje in ocenjevanje.

Uporaba šablone

- 1) Jasno in konkretno poimenujte kriterij, ki ga boste vrednotili. Vnesite ime kriterija v prvi stolpec.
- 2) Vnesite opis doseganja posameznega nivoja tega kriterija. Opis naj bo čim bolj konkreten z deskriptorji.
- 3) Za dodatne kriterije vključite dodatne vrstice v tabeli (desni klik > Vstavi > Vstavi vrstico spodaj).
- 4) Če želite uporabiti več kot tri nivoje lestvice, potem vstavite dodatne stolpce v tabeli (desni klik > Vstavi > Vstavi stolpec desno).

RUBRIKA za ocenjevanje: _____

KRITERIJ	Izdelek je pod pričakovanji (0 točk)	Izdelek izpolnjuje pričakovanja (1 točka)	Izdelek presega pričakovanja (2 točki)	Število točk (0–2)
<i>Opreделите vse kriterije oz. elemente ocenjevanja (primer kriterija se nahaja spodaj).</i> ↓	<i>Opišite tipične težave, pomanjkljivosti ali napake, ki so značilne za izdelek, ki ne dosega pričakovanih karakteristik.</i> ↓	<i>Opišite značilnosti izdelka, ki izpolnjujejo pričakovanja glede kakovosti v okviru tega kriterija.</i> ↓	<i>Opišite značilnosti izdelka, zaradi katerih le-ta izstopa kot zgledno oz. nadpovprečno opravljeno delo.</i> ↓	—
Kriterij 1: <u>Uporaba primerov za podporo trditvam</u>	Trditve so oblikovane zgolj na podlagi osebnega mnenja. Dodatne informacije, tudi v obliki citiranja, so podane kot podpora trditvam, vendar ni podanih nobenih informacij o vsebini navedenega dela ali o tem, kako ali zakaj navedeno delo/avtor podpira navedeno trditev. Navedeno delo/primeri dejansko ne podpirajo trditvev in/ali so nenatančni.	Trditve so podprte z ustreznimi dokazi in primeri. Vključujejo razlago morebitnih empiričnih podatkov, opis argumentov in dokazov, predstavljenih v viru, ki podpira trditve (z ustrežno navedbo vira). Dokazi, podani v podporo trditvam, so opisani in pravilno interpretirani.	Trditve podpirajo dokazi (kot je opisano za 2 točki). Navedbe so podprte z več viri. Kadar je to ustrezno, se upoštevajo tudi nasprotna stališča in argumenti, ki ta stališča podpirajo z ustreznimi viri. Avtor povezuje informacije in ob tem oblikuje nova, relevantna, logična odprta vprašanja ali smiselne zaključke.	—
Kriterij 2: _____	Opis tipičnih pomanjkljivosti in napak.	Opis pričakovanj v zvezi s kriterijem.	Opis značilnosti nadpovprečnega izdelka v okviru kriterija.	—
Kriterij 3: _____	Opis tipičnih pomanjkljivosti in napak.	Opis pričakovanj v zvezi s kriterijem.	Opis značilnosti nadpovprečnega izdelka v okviru kriterija.	—
SEŠTEVEK TOČK:				—

Priprava rubrik v učnem e-okolju Moodle

Rubrike so na voljo tudi v Moodleu. Izvajalci si jih lahko pripravijo v skladu s svojimi potrebami. Posebej pomembne in uporabne kot možna metoda ocenjevanja pa so pri dejavnostih Naloga in Delavnica. Pri Nalogi je možno pripraviti povsem prilagojeno rubriko preko **obrazca za napredno vrednotenje**. Pri uvodnih nastavitvah dejavnosti v razdelku Ocena izberemo metodo ocenjevanja *Rubrika*, ki jo v nadaljevanju pripravimo v skladu s potrebami postopka ocenjevanja izbrane naloge. Na sliki spodaj vidimo del okolja v Moodleu, kjer pripravljamo rubriko. Za primer sta dodana dva kriterija, pri čemer se število nivojev (ravni) razlikuje. Prvi kriterij (Sodelovanje) ima tri nivoje uspešnosti, drugi kriterij (Strokovnost) pa štiri nivoje.

Rubrika

✕ ↓ ☒	Sodelovanje	Opis nivoja 1 <i>Točke: 0</i> ✕	Opis nivoja 2 <i>Točke: 1</i> ✕	Opis nivoja 3 <i>Točke: 2</i> ✕	+ Dodaj raven	
↑ ✕ ☒	Strokovnost	Opis nivoja 1 <i>Točke: 0</i> ✕	Opis nivoja 2 <i>Točke: 1</i> ✕	Opis nivoja 3 <i>Točke: 2</i> ✕	Opis nivoja 4 <i>Točke: 3</i> ✕	+ Dodaj raven

+ Dodaj kriterij

Nastavitve rubrike

Vrstni red ravni: Naraščajoče po številu točk ↕

- Izračunaj oceno na podlagi rubrike z rezultatom najmanj 0 [?](#)
- Dovolj predogled rubrike za uporabnike (drugače po prikazana samo po ocenjevanju)
- Opis rubrike prikaži med vrednotenjem
- Opis rubrike prikaži ocenjenim udeležencem
- Med vrednotenjem prikaži točke za vsako raven
- Ocenjenim udeležencem prikaži točke za vsako raven
- Dovolj ocenjevalcu, da lahko za vsak kriterij doda besedilne pripombe
- Ocenjenim udeležencem prikaži pripombe

Slika 1: Pripravljanje rubrike za ocenjevanje Naloga v Moodleu UM

VIRI

- Angelo State University. (b. d.). *Creating Rubrics to Evaluate Student Work*. https://www.angelo.edu/faculty-and-staff/instructional-design/online-teaching/section_64.php
- Assessment and Curriculum Support Center, University of Hawai'i at Mānoa. (b. d.). *Creating and Using Rubrics*. <https://manoa.hawaii.edu/assessment/resources/creating-and-using-rubrics/>
- Centre for Teaching Excellence, University of Waterloo. (b. d.). *Rubric for Assessing Concept Maps*. https://uwaterloo.ca/centre-for-teaching-excellence/sites/ca.centre-for-teaching-excellence/files/uploads/files/rubric_for_assessing_concept_maps.pdf
- Center for Teaching and Learning at DePaul University. (b. d.). *Creating rubrics*. <https://resources.depaul.edu/teaching-commons/teaching-guides/feedback-grading/rubrics/Pages/creating-rubrics.aspx>
- Chan, C. (b. d.). *Assessment: Essay*, Assessment Resources@HKU, University of Hong Kong https://ar.cetl.hku.hk/am_essay.htm
- Eberly Center for Teaching Excellence, Carnegie Mellon University. (b. d.). *History Research Paper*. <https://www.cmu.edu/teaching/assessment/assesslearning/rubrics.html>
- Rutar Ilc, Z. (2003). *Pristopi k poučevanju, preverjanju in ocenjevanju*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- The Harriet W. Sheridan Center for Teaching and Learning. (b. d.). *Designing Grading Rubrics*. <https://www.brown.edu/sheridan/teaching-learning-resources/teaching-resources/course-design/classroom-assessment/grading-criteria/designing-rubrics>
- University of Florida. (b. d.). *Case Study Analysis 2: Innovation & Renovation: The Nespresso Story*. <https://ufl.instructure.com/courses/386090/assignments/4015662>